

РОВОЧИЙ НАРОД

орган української соціал-демократії в Канаді.
 Виходить що тижня.
 в Вінніпегу, Ман. [Канада], під ч. 144 Higgins Ave.
 РЕДАКТОР І АДМІНІСТРАТОР ІВ. НАВІЗОВСЬКИЙ.
 Передплата вносить \$2.00 на рік, за границю так само.

"ROBOTCHYJ NAROD" (THE WORKING PEOPLE)

THE OFFICIAL ORGAN OF THE
 UKRAINIAN SOCIAL DEMOCRATIC FEDERATION.
 (Affiliated with the S. D. Party of Canada).
 THE ONLY UKRAINIAN SOCIALIST PAPER IN NORTH AMERICA
 Published weekly by
 THE "ROBOTCHYJ NAROD" ASSOCIATION
 at 144 Higgins Ave. Winnipeg, Man.
 J. NAWIZOWSKY, EDITOR & MANAGER.
 Subscription \$2.00 a year.

Address: Адресуйте:
"ROBOTCHYJ NAROD"
 Box 3542 (Sta. B.) Winnipeg, Man. Can

Наші патріоти.

Люди, що не розуміють науки соціалізму, або чого то ворожо настроєні до неї, придумують чим би тих клятих соціалістичних чернців, або в сей спосіб відвертати від них симпатію народу. Часто густо луцає ся, що такі люди не застановляють ся навіть які закиди ставлять проти них. Найбільше дивний і глухий закид приходиться ся почути, коли то такі панки, що називають себе, "народні патріотами" закидають соціалістам безнародність. Як вони розуміють сю безнародність — не відомо. Саме те поняття "міжнародність" вистарчає їм, щоб атакувати соціалістичний рух. Коли би ці панки хотіли зрозуміти, що се є міжнародність, або поінформуватись з достовірних жерел, що до сего питання, то певно зрозуміли б, що соціалістична міжнародність, не є абсолютно безнародністю, не є космополітизмом. Немає ні одного соціаліста, котрий би вірив ся своєї народності, як також нема і партії соціалістичної, котра пропагувала б ангінародність.

Соціалістична міжнародність, се нічо іншого, як тільки братерство народів. Нарід тільки тоді може бути свободним, коли має політичну незалежність. Отже напрям міжнародних соціалістів є: запровадити устрій, в котрім кожний нарід чув би ся свободним та щасливим.

Дальше практика доказує, що соціалісти є завжди і всюди борцями о права і потреби кожної народності. Ви, котрі закидаєте нам безнародність, пригляньте ся Еврпей пригляньте ся австрійському парламентови, де тільки з уст соціалістів почуєте гарячу оборону угніта.

них народностей. Вони тільки одні солідарно боронять рівних прав народів, які входять в склад тої держави. Дивіть на Росію. Там соціалісти є оборонцями народніх прав всіх народностей, що терплять беззастанний гнет і переслідуване царату. В Німеччині соціалісти також завжди боронять прав Поляків, яких німецькі шовіністи беззастанно нищать.

До народів позбавлених політичної незалежності, угнітаних політично, — інтернаціоналізм відноситься ся не тільки з симпатією, але спільно боре ся проти тиранії і несе угнітаним поміч. Соціалісти отже завжди борються ся о незалежність народа.

Щож роблять ті, що називають себе народними горячими патріотами?

Загляньмо в Галичину що там діє ся. Ті послы, що вийшли під покривкою національною і називають себе патріотами, не дуже то побігають ся за своєю народністю та правами свого народа! Вони місто стоять вірно при обороні своєї народности, лажуть руки царській династії та в своїх підлих, цесіх промовах в імені народа прирікають вірність тімже династії, від котрої нарід терпить гнет.

То в сей спосіб, "патріоти" боронять народніх прав, та добивають ся політичної незалежності для свого народа? Се й сільний побачить, що їм не добро народа, не сама народність на серці — а лише кар'єра! Таке саме або ще гірше діє ся тут в Америці.

А тепер скажіть, хтож є властиво безнародний, чи соціаліст, що боронить прав кожної народности все і всюди, де лиш вона є zagrożена, чи тої, що на ціле горло кричить — я націонал, я патріот, а описля тільки безчесить та запропащує ту свою народність?

Колі будемо шукати патріотизму в частій і шляхотній його формі, то тільки шукаймо в рядах міжнародніх борців свободи і братерства народів.

Дивно воно буде виглядати, коли ми пр. ту в Канаді чи Америці будемо піддержувати ся тої гадки, що тільки дбати о народність. Ми живучи ту маємо перед собою цілі більше реальні, цілі перворядні — се борбу о здобуте ліпшої платні, коротшого дня праці і освободження ся з капіталістичних кайдан. Се було би дитинством, коли ми робітники в сій країні відносили ся байдужно до високе згаданих точок нашої боротьби, а звернули всі свої сили на народність та патріотизм такий, який практикують наші "патріоти" в Канаді. З сего користи не було би ніякої, а противно робітничача кляса понесла б великі страти. Треба завжди чистити ся з тим, що цитане націоналістичности є другорядним супроти питання життя і руху.

Соціалісти є тільки ворогами патріотичних "маєрів" тих, для котрих патріотизм є тільки фразою, а дійсною ціллю є їх власний інтерес. Таких-патріотів не брак як в старім краю так і ту в Канаді.

Вони обходять ріжні народні свята, висвівують народні гимни, випускають коновками патріотичних слайз, закладають свої мійська (такі як Стефанів прим. склад.) але й рівночасно запродують дробрут то го бідного робітника ріжним поспіакам та тростовим

політикерам. І се має бути патріотизм? Такий патріотизм тільки ганебно адраджує справу добробуту власного народа.

Леон Козловський.

СОЦІАЛІЗМ

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

Чому церква католицька нищить соціалізм і чому вона провадить так залу борбу з соціалізмом?

Колі про се запитаємо попа, то безперечно відповість нам, що соціалізм є наука фалшива і тому церква як від отруї повинна боронити нарід від сеї науки.

Коліж застановимо ся добре над вірою католицькою і соціалізмом то зрозуміємо, що церква з засади мусить поборювати соціалізм а для попа він безуелівно мусить видаватись агубним і фалшивим.

Соціалізм хоче змінити суспільний устрій, що в очах попа і кожного вірного є бунтом проти волі божої.

Соціалізм говорить о несправедливості життя, що в очах попа є образою бога, котрий як найбільше справедливий, не може бути творцем несправедливого ладу.

Релігія вчить і наказує вірити, що жите людське є уладжене згідно з найвисшою справедливістю божою. Що чоловік терпить на землі, то се терпінє є заслуженою карою за гріх перших людей, котрі нарушили заповіді божий. Чоловік отже тому живе на землі, аби своїм терпінєм зміти вину прародичів. Син божий, що зійшов на землю, аби вибавити рід людський від вічної муки, показав людям дорогу до щастя... Ті, що вірять в науку Христа, живуть в покорі і слухають його представителів на землі, будуть збавлені і за свої туземні терпіння надгороджені небом. Для них приготоване царство божє, а в нім роскоші, яких "ух не чуло, ані око не бачило". Ті знова, що не вірять в науку збавлення і не дбають о свою душу, "будуть вкинені в огонь, де буде тільки плач і скрегіт зубів."

Попа говорять, що соціалізм провадить чоловіка в пропасть, бо відвертає його увагу від старання ся о спасення душі. Коліж провадить його до щастя земського, то тим самим позбавляє його щастя небесного, коли підбурує його проти терпіння в житю дочаснім, то видає на него вирок на муки в житю вічнім.

Соціалізм визнає нарід, щоб він руководив ся власним розумом і при помочі його шукав дороги до щастя; релігія знова наказує людині сповняти волю божу обявлену в писемі святим і толковану попом.

Соціалізм виповідає борбу власті деспотичній і капіталістичній. Церква вчить, що всяка власть походить від бога і наказує взглядом неї послух.

Все, що є правдою для соціаліста, видає ся ся фалшивим для попа. Все, що є добром в очах соціаліста, є злом в очах попа і не може бути інакше. Церква і соціалізм мусять суперечити зі собою у всіх квестіях життя, тому, що перше і найважнійше питання, іменно, пощо чоловік живе на світі, поясняють цілком в суперечній

Як Русин товк ся по тім свьіті.

Русин умер. Про се не було ніякого сумніву. Секція його тіла, дозонана трьома лікарями, виказала навіть причини, а для яких він чув ся умерти. Причини були дуже глибокі і висловлені дуже вченими термінами; в протоколі не промовчано навіть, що секція доконала ті самі три лікарі, що за життя лічили його, пукали йому кров, виривали зуби і вирізували всякі шкідливі нарости, поки не умер.

Умер нарешті і його поховали.

Як відомо, руська душа не зараз по смерті летить на той свьіт, але ще якийсь час літає по тих місцях, де спочиває тіло. Може се перша кара за її життєві гріхи — приглядати ся невидимо до того, що з її тілом і памятю роблять по смерті. Так воно, як ні, досить, що душа нашого Русина почула се дуже дошкульно. Колі зійшли ся лікарі, щоб кряти і шматувати її тіло, вона в виді мухи сиділа на великім чорнім цвяху, яким були прибиті до хреста ноги деревляного Христа, що стояв у головак катафалка. Сиділа і чула розмову ескуліпів, не можучи однаке ніким способом виявити свого осуду про неї.

— Крепкий був хлопець, — сказав один лікар, — погляньте, колего, які в нього кости, які мязи, які груди, як у Геркулеса! Я й не думав, що так швидко переможемо його своїми ліками.

— Що кажете, колего — швидко! Згадайте краще, скільки то ми намучили ся з ним. Мені дивно лише, як багато він витримав і жив. Колі-б не шановний наш протомедик, то хто знає, чи не жив би ще й досі.

— І певно жив би, — мовив поважно третій лікар, якого ті два звали протомедиком. — Коліж, не вважаючи на всю свою вченість, не знали ся на тім, де його найбільше сторуна, і задалали йому ліки не такі, яких було треба, щоб вповні звільнити його життєві сили.

— А леж шановний колего, — скрикнули в оден голос оба перші, — адежж вам здасть ся —

— Лиш потривайте хвилинку, колеги, — мовив поважно протомедик, — зараз витолкую вам се. Колега з правої руки зрозумів свою задачу дуже примітивно і лічив його тільки на Vin numerisam через пушчанє крові, насильні прочищування і т. д.

— Здасть ся однаке, що наслідки — перебив несміло лікар із правої руки.

— Наслідки, розумієть ся, були, але ані такі скорі, ані не такі тривкі, як би можна було надіяти ся, — сказав протомедик. — А колега з лівої руки навіть і на стільки не зрозумів своєї задачі.

— Як то? — скрикнув лікар із лівої руки. — Хібаж моє ліченє його Rabies haidamasicus —

— Тотожто, та ваша нещасна Rabies haidamasicus! А знаєте, колего, що само етіологічне і терапевтичне понятє тої хвороби інвольує повну нерівність і несисте-

матичність поступованя. Вважає хороге і рівночасно дає йому істи. Випікає його рани і рівночасно вводить його з золі і доводите до притомности. Дає йому вртного і рівночасно побуджує його апетит. Пукаєте йому кров і рівночасно очищуєте її. А головна ваша вина — діланє в суперечности з суспідом.

— Ну, ну, не знаю, о скільки колега протомедик, — почав якось помалу, ніби іронічно лікар з лівої руки.

— Знаю, знаю, що колега хоче сказати, — живо перебив його той, — і зараз виясню вам свою методи і своє поступуваня. Я вступив на фізіологічний терен при готованні вами — не перечу сього, — але я приложив методи доконалийшу та успішнійшу, бо звернув головну операцію не против діла, а против душі. Його Vis numerisam, яку підкопував колега з правої руки, придала ся мені против самого колеги, Його Rabiem haidamasicam обернув я в відповідній хвилі против колеги в лівої руки. Ані одна ані друга не шкодила мені ані крихітки. Натомість я головною підвалиною його життя првзнав Independentiam summam positam, азнав також Mania autonomsica і против тої хвороби психічної хороби звернув я весь апарат також психічних способів, поки його душа не стратила віри в своє власне істнованє і нарешті таки не покинула свого велетенського тілица.

Відна душа чула ті слова, розуміла їх, але не могла відповісти нічого. Ліпше затріпотала веселчаними крильцями, але висний приєуд не позволяв їй відлетіти — мусіла слухати дальших розмов ліка-

рів, мусіла придивляти ся, як їх ножі грузли в її тілі, пилували її кости, як їх закровавлені руки вривали з грудий її серце і розрізували його на четверо, щоб пізнати його будову, і як їх пальці вдарили мозок із її черепа та стрягли в його закрутах.

Нарешті минув час і вона полетіла на той свьіт, напоєна гіркою отрутою, бо ніхто не загадав про неї добрим словом, ніхто — здавало ся — навіть не постеріг ся, що посеред живих не стало одного і то не найгіршого тай не найбільшого між усіма. Двигаючи ціле печко болю та жалю полетіла душа звичайною соняшною стежкою, але швидко облудила з неї. Була дуже грішна, то й очевидне діло, що блудна стежка завела її просто до печка.

II.

Прийшов Русин перед певольну браму і навіть стукати не потребував. Печко, як відомо, все стоїть отворене і браму має широкую, а в брамі все натовп і стиск, так що ніхто не навважив, як наш Русин разом із иньшими грішниками війшов до середини тої "юдолі" повної "огнів невгасимих" та "червяків невсипучих".

Вид печка розчарував його дуже. Думав, що знайде якісь безодні пропасти, страховища, муки та катуші, яких ані око не видало, ані вухо не чувало. А тимчасом куди тобі! Якісь стрі ніби багновища, ніби піски, без кінця й краю, без зелені, без ліса, без ріки; в горі цюсь ніби небо, лиш чорне як смола, без сонця і без звьізід, одним словом, околиця нужденна і нудна до найвисшого ступня. А між тим небом і тою

спосіб.

Соціалізм в те, щоби бути щ що цілюю люде

Оі два свьіт в ніякий спосіб що свідомий со католик не може релігія християн ялізмом, але і з вілізація виходи а через се прова райтесь о скарб зодлі підкопуку бі", говорить и ріяльну культуру бів на землі? Ве нное жите, а гро годити з наукою автра.

Еслиж мате ню скарбів на з громаджені ска дить ся також, б Релігія за пе важає любов бог ся всего, що улї

Коліж воно лою цивілізаціс дам як телеграф на се дуже прост релігії в чистоті "друте, не завсіг тому, бо мусить держави і уприв

Був час, коли це науки. Се було жави в своїх ру цілком не заїгте тоді не тільки не ти вчити їх в

тих вчених люди вані і нищені не бо власть держави сованої в розвою мислу. Коліби т

природничих на або фізики, то ся на те, бо се і торгвалі, котрі

землею ніби чор грішників, що ба без праці; без ра собливой муки к

— Ага! — бач, чим ті чорт пекти чоловіков тай, плавай, по нічого. Хитро в доконати, бо зна дитини праця, т не дождете ви, п ся вашому правн

Лютий був і приніє із собою р робити в печці в

— Все одно. Раз уже чоловік гуляю собі і зал за шкіру.

І давай шиб жений, переверт чучи все, що Але проклята рі но довга, переш бивати бідні трі приємности.

— Що вони син. От як би та було гаразд!

Щож, коли було видно.

— А се по я — Бути в печці вже хліба остатн тинку один із д

ваблюю вас!